

Föräldrastöd för nyanlända i Göteborgsregionen

Sammanfattning
av ett projekt som
bedrevs 2018–2020

Om Projektet

Ett sätt att stärka stödet till nyanlända föräldrar är att stärka kompetensen hos personal som möter nyanlända föräldrar. Därför erbjöd det här projektet medarbetare främst inom den sociala barn- och ungdomsvården kompetensutveckling inom ett antal områden.

Genom projektet har även ett regionalt föräldrastöd för nyanlända familjer utvecklats utifrån den föräldrastödskurs som Integrationscentrum i Göteborg erbjuder.

Ett erfarenhetsutbyte kring föräldrastödsinsatser har också skett inom och mellan de kommuner som deltagit i projektet.

Projektet genomfördes av Göteborgsregionen (GR) och Integrationscentrum i Göteborgs stad.

Följande kommuner deltog i projektet: Härryda, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndals stad, Partille, Stenungsund och Öckerö.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län finansierade projektet.

Projektet leddes av Patrick Gruczun, Göteborgsregionen och Maria Ottosson, Integrationscentrum i Göteborgs stad. Följeforskare var Jeanette Olsson från Göteborgsregionens forsknings- och utvecklingsenhet FoU i Väst.

Vill du veta mer?

Mer information om projektet:
www.goteborgsregionen.se/foraldrastod

Mer information om föräldrastödkursen
Förälder i nytt land finns här:
www.goteborg.se/integrationscentrum

Bakgrund

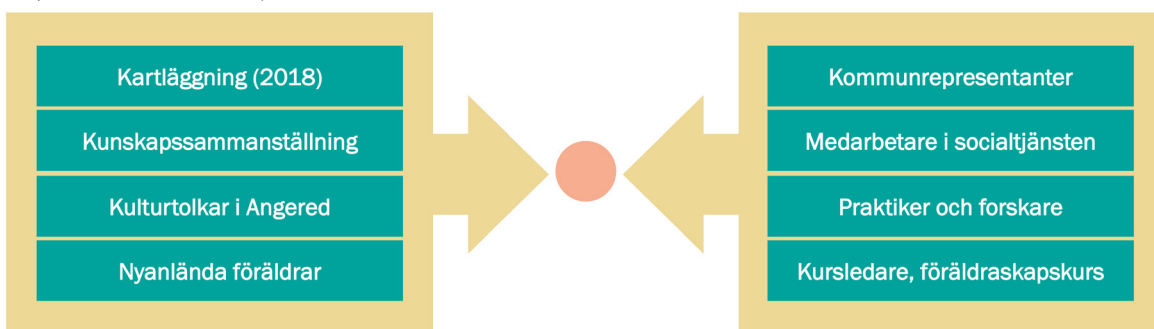
År 2018 genomfördes en kartläggning av situationen för nyanlända barn och deras familjer i Göteborgsregionen. Den visade bland annat att endast ett fåtal nyanlända föräldrar tog del av det föräldraskapsstöd som fanns. Kommunerna såg behov av att erbjuda alla nyanlända föräldrar stöd, gärna i grupp på det egna språket. Kartläggningen pekade också på behov av kompetensutveckling inom socialtjänsten och att det behövs en dialog mellan socialtjänsten och målgruppen.

Genom kartläggningen framkom att det finns en utbredd rädsla för socialtjänsten bland nyanlända föräldrar. En av slutsatserna var också att det behövs mer samverkan och erfarenhetsutbyte inom och mellan olika kommuner och med andra aktörer.

Det här projektet ska ses som ett svar på de behov som kartläggningen identifierade.

Av bilden nedan framgår vilka källor till kunskap och erfarenhet som använts i projektet.

Projektet har hämtat kunskap och erfarenheter från flera olika håll.

Tillit och förtroende

Ett mål med projektet var att hitta arbetssätt för att skapa förtroende och tillit så att nyanlända föräldrar ska våga vända sig till socialtjänsten. Detta perspektiv fanns därför alltid med på föräldraskapskurserna och de andra utbildningarna samt vid samverkansträffarna.

Samverkan och erfarenhetsutbyte i och mellan kommunerna

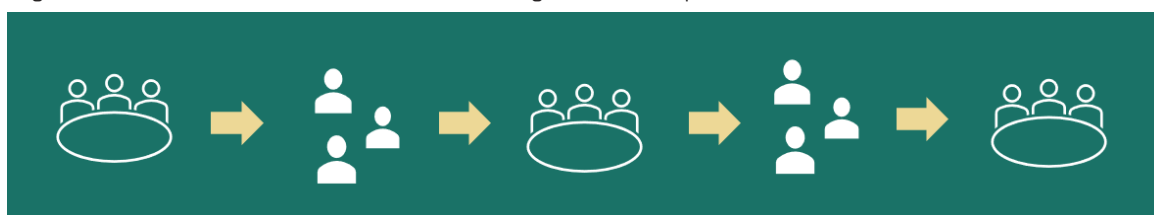
En av projektets målsättningar var att personal som möter nyanlända skulle få ökade kunskaper om olika förvaltningars och verksamheters arbete med nyanlända föräldrar, för att på så sätt underlätta samverkan både lokalt och regionalt.

Kommunerna fick bland annat hjälp av GR med att genomföra en samverkansworkshop på hemmaplan för att få igång det lokala arbetet. De flesta kommuner uppfattar att de genom projektet har ökat kunskaperna inom kommunen om vilka som arbetar med vad och dessutom börjat skapa långsiktiga planer.

För att göra det möjligt att utbyta erfarenheter

över kommun- och professionsgränser arrangerades regionala samverkansträffar där sju av projektets kommuner deltog. Kommunerna delades upp i två kluster: Mölndal, Partille och Lerum samt Öckerö, Lilla Edet, Stenungsund och Kungälv. Varje kluster träffades tre gånger. Mellan de regionala träffarna arbetade kommunerna på hemmaplan med sina lokala utvecklingsarbeten. På de regionala träffarna återrapporterade varje kommun vad man gjort sedan sist och respektive kommuns samverkansgrupp fick tid att samlas för att prata om det fortsatta arbetet och redovisa detta för de andra kommunerna. Dessutom bjöds externa föreläsare in.

Regionala samverkansträffar varvades med lokalt utvecklingsarbete ute i respektive kommun.

Ett regionalt föräldraskapsstöd för nyanlända föräldrar

Föräldrar som kommer till Sverige från andra länder och kulturer behöver orientera sig bland lagar, regler, normer och förväntningar som kan skilja sig från vad de är vana vid. För att möta detta behov har flera gruppbaseade föräldrautbildningar för nyanlända föräldrar vuxit fram. *Förälder i nytt land* är ett exempel. Kursen erbjuds av Integrationscentrum i Göteborgs stad och ges på deltagarnas eget språk.

Ett av målen med det här projektet var att med utgångspunkt i den kursen utveckla ett regionalt föräldraskapsstöd för nyanlända föräldrar i Göteborgsregionen.

Inom ramen för projektet vidareutvecklades kursen och kursmaterialet översattes också till flera språk. Det skedde i en samskapande process mellan projektledare, kursledare och deltagare där olika delar av material och övningar testades i pågående kurser, utvärderades och reviderades.

Under projektet genomfördes föräldrastödskurser både vid Integrationscentrum och i de andra kommunerna i projektet. Två kursledarutbildningar och två nätverksträffar för kursledare genomfördes också (se faktaruta).

Projektets följeforskare intervjuade projektledare, kursledare, företrädare för kommunerna och deltagare i föräldrastödskurser och kursledarut-

bildningar. Även enkäter genomfördes.

Följeforskningen visar att kursdeltagarna var nöjda med kursen och kursmålen verkade till stora delar bli uppfyllda. Kursdeltagarna uppskattade att kursen gavs på deras eget språk och de var nöjda med kursens innehåll och format. De uppskattade också att andra verksamheter bjöds in till kursen, framför allt socialtjänsten. Detta ökade deltagarnas kunskaper om hur denna myndighet arbetar och minskade väsentligt deras

rädsla för att socialtjänsten skulle omhänderta deras barn. Deltagarna tyckte också att de efter kursen fått en ökad förståelse för hur skolan fungerar och vilka förväntningar som finns på dem som föräldrar. De upplevde även att de blivit stärkta i föräldrarollen.

Under projektets gång har kommunerna i projektet utbytt erfarenheter kring föräldrastödskurser och andra föräldrastödsinsatser. Kommunerna ser ett

fortsatt stort behov av att kunna erbjuda föräldrastödskurser för nyanlända föräldrar.

Förälder i nytt land framstår som en insats som möter ett tydligt behov och ger goda resultat till en rimlig kostnad. På nästa sida lämnas ett antal rekommendationer som tar sikte på att kursen bör fortsätta erbjudas nyanlända föräldrar i Göteborgsregionen.

”Vi jobbar ju lite med det här att avdramatisera socialtjänsten. I den kommunala samverkan så kan vi bjuda in socialtjänsten att informera och personifiera ... så man förstår att ... socialtjänsten är inget abstrakt och farligt..”

Kommunrepresentant

Föräldrastödskurser och utbildning av kursledare i projektet

- 37 föräldrastödskurser med totalt 352 deltagare genomfördes.
- Kurserna genomfördes på arabiska (18 st), somaliska (13), dari (4) och tigrinja (2).
- 16 personer har påbörjat eller genomfört kursledarutbildningen.
- Efter utbildningen kan totalt 16 personer hålla föräldrastödskurser på elva olika språk.

Kompetensutveckling för personal som möter nyanlända familjer

Personal inom den sociala barn- och ungdomsvården erbjöds genom projektet fyra kunskapsseminarier (heldagar) med följande innehåll:

- Länderkunskap
- Tillit och bemötande med fokus på socialtjänsten
- Att göra socialtjänsten tillgänglig och begriplig
- Att arbeta med tolk.

Genom ökad interkulturell medvetenhet och kompetens ökar möjligheten till ett gott och likvärdigt bemötande. Detta innebär att ha kännedom om din egen kulturella bakgrund och hur den påverkar dig. Cirka 300 medarbetare från en rad olika verksamheter gick därför en halvdagsutbildning i detta ämne.

Ytterligare utbildningar som också genomfördes i projektet handlade om interkulturell föräldrasamverkan i för- och grundskolan samt att tala med nyanlända ungdomar om sex och samlevnad.

Förslag, rekommendationer och lästips

Föräldraskapsstöd

- **Integrationscentrum i Göteborg bör fortsätta att erbjuda föräldrastödkurser** på olika språk, samt kursledarutbildningar. Att erbjuda kurser både ute i kommunerna och på Integrationscentrum rekommenderas för att så många som möjligt ska kunna gå kursen. Dessutom bör man undersöka möjligheterna att även erbjuda kurserna till asylsökande och utrikesfödda som har bott en längre tid i Sverige.
- **En fortsatt dialog med Arbetsförmedlingen** om föräldrastödkursen som en del av etableringsprogrammet är viktig.
- **Nätverksträffar för kursledare** bör fortsätta att erbjudas. Även kursledare för andra typer av gruppbaseade föräldrastödkurser skulle kunna delta i dessa träffar.

- Skapa **en digital samverkansplattform för föräldrastödkurserna** så att kommunerna kan samverka om kursledare och platser.

- Nyanlända föräldrar behöver få **korrekt information om socialtjänstens arbete för att minska deras oro** och rädsla. Frågan har genom projektet fått mer fokus och i vissa kommuner har socialsekreterare medverkat vid föräldrastödkurser och andra informationstillfällen.

- **Det finns ytterligare behov av föräldraskapsstöd till nyanlända föräldrar.** Det kan handla om att utveckla arbetet på familjecentraler, anpassa andra kurser som exempelvis ABC och Cope etc. Kommunerna har önskat ett stöd i det utvecklingsarbetet och där kan Göteborgsregionen och Länsstyrelsen spela en roll.

Samverkan

- **Samverka inom kommunen** så att alla vet vem som gör vad! Ofta finns det resurser och insatser som inte alla känner till.
- Det är viktigt att **fortsätta samverka inom Göteborgsregionen.** En möjlighet är Göteborgsregionens nätverk för mottagande och integration där samtliga kommuner deltar.

Kompetensutveckling

- Efter önskemål från kommunerna kommer GR att fortsätta erbjuda **utbildningar i interkulturell kompetens, länderkunskap samt att arbeta med tolk.**
- GR har lagt till en utbildningsdag om **interkulturell kompetens i Yrkesresan**, som är en regional utbildning för socialsekreterare.

Involvera föräldrarna!

- **Det är mycket viktigt att involvera de nyanlända föräldrarna i ett fortsatt utvecklingsarbete.**
Det är bara genom att i dialog samskapa insatserna som de kan tillgodose reella behov och bli till nytta.

Lästips – tre rapporter!

Utveckling av ett regionalt föräldrastöd till nyanlända föräldrar – följeforskning av ett projekt

Föräldraskapsstöd för nyanlända föräldrar – vad fungerar? Kunskapsunderlag inom projektet Föräldrastöd för nyanlända i Göteborgsregionen.

Situationen för nyanlända barn i familj – med fokus på sociala frågor och socialtjänstens roll. En kartläggning i de 13 kommunerna i Göteborgsregionen.

Rapporterna finns på www.goteborgsregionen.se/foraldrastod